No. 2084 Zaterdag 15 December 1923. 40ste Jaargang

AMIGOE DI CURAÇAO

WEEKBLAD VOOR DE CURAÇAOSCHE EILANDEN

Dit Blad verschijnt elken Zaterdag.
Abonnementsprijs voor Curaçaó, Bonaire, Aruba en de Bovenwindsche eilanden per drie maanden fl. 2.— bij vooruitbetaling.

Bureau van dit blad: St. Elisabeth's Gasthuis.
Administratie: St. Thomas-college.
DRUKKER. B. L. BOGAERS.

Voor het Buitenland per jaar fl. 10.—
Afzonderlijke nummers fl. 0.15.
Prijs der Advertentiën van 1—7 regels f. 0.50; voor elken regel meer 7½ cts.

„Christelijke begrippen."

De redevoering van den Heer C. S. GORSIRA JPEZN, den 3n December in den Kolonialen Raad gehouden, en die door ons in het vorig nummer volledig is opgenomen, heeft de aandacht getrokken en opspraak verwekt.

Zij getuigt van een zekeren durf om over zaken, waarover men anders maar liefst zwijgt, op een kordate manier zijn opinie te zeggen.

Verschillende uitdrukkingen in zijn redevoering, zooals: *„volgens ons begrip en onze burgerlijke instellingen"* en *„volgens christelijk begrip en onze burg. instellingen"* laten geen twijfel over, dat de Spr. het christelijk standpunt als het zijne verkoos. Wij constateeren dit met voldoening.

Het is noodig dit vooraf even vast te leggen, omdat de Heer Gorsira door een paar andere onjuiste uitdrukkingen verwarring sticht en zijn christelijke gevoelens bij den lezer aan het wankelen brengt.

Hij zegt in het begin, dat het aantal onechte geboorten in het stadsdistrict, dus van kinderen, wier ouders niet getrouwd zijn, vrij groot is. En voegt er dan onmiddelijk bij: „Het blijkt dus, dat Curaçao *nog niet heel modern* is." Alsof de instelling van het christelijk en burgerlijk huwelijk dus pas een uitvinding van den allerlaatsten tijd is. Dat is toch wel al te machtig. Of heeft de Heer G. hier „zekere praktijken" op het oog, waardoor dat groot aantal onechte geboorten naar eigen keuze had kunnen voorkomen worden? In verband met een andere uitlating eenige alinea's verder, die bijna geen andere verklaring toelaat, moeten wij dit wel aannemen. Sprekend van de verschillende rassen op ons eiland, „waarvan het eene *door traditie domineert*," zegt hij dat bij het andere, „het zwakkere ras (blijkbaar is hier de volksklasse bedoeld) het zwakke geslacht in hare ontwikkeling zich nog niet heeft toegeëigend de *moderne* ideeën ten aanzien van voortplanting." Beschouwt de Heer G. het als een bewijs van „ontwikkeling" dat zij zich die moderne ideeën van het nieuwe heidendom nog niet heeft toegeëigend?

De Heer G. is zeer gereserveerd in zijn uitdrukkingen, vreest zelfs een woord van goed- of afkeuring te gebruiken ten opzichte der (on)zedelijkheid in ons stadsdistrict. Hij laat ons dikwijls raden naar zijn persoonlijke meening, ook waar het toestanden betreft, die volstrekt niet door den beugel kunnen, die een schande zijn „voor een wèl geordende samenleving van menschen".

Waartoe die angstvalligheid?

Sinds wanneer verdient het afkeuring den ridderlijken moed der overtuiging te hebben en wantoestanden in onze maatschappij onbeschroomd aan te wijzen? De Heer G., die zelf zoo hoog staat, een onafhankelijke en eervolle positie inneemt in onze maatschappij, bovendien sinds jaren met eere lid is van den Kolonialen Raad, zou meer dan iemand het recht hebben wat zwart is ook zwart te noemen, het zedelijk tekort onzer samenleving op te sporen en „de lijnen te trekken tusschen de diverse schakeeringen onzer samenleving" en „de grenzen aan te wijzen, waar ordelijke samenleving ophoudt en plaats maakt voor losse levenswijze."

Zeker, ook wij doen in niets onder voor den Heer G. in „vrijgevige gezindheid ten aanzien van natuurlijke kinderen" en ook voor de ongehuwde moeder. Maar voor ons, voor de Katholieke Kerk, is dat geen „nieuwere leer", die zij reeds in de veel miskende Middeleeuwen in praktijk bracht door de oprichting van vondeling- en doorgangshuizen, van inrichtingen voor de verwaarloosde jeugd. Naast afkeuring voor haar jeugdige lichtzinnigheid schonk de Kerk haar het hoogste en edelste wat voor die vrouw noodig was, door haar op te heffen uit haar zedelijk verval zoo mogelijk door een eerbaar huwelijk of haar tot een boetvaardige zondares, tot een deugdzame christelijke moeder, tot een voorbeeld van maatschappelijke deugden te maken en haar een eervolle plaats in de maatschappij terug te geven.

Wie zich op werkelijk *christelijk* standpunt plaatst, hij zij dan protestant of katholiek, moet noodzakelijk het huwelijk, het gezin door den band der huwelijks verbonden, het familieleven als de basis „van een wèl geordende maatschappij" beschouwen.

Zoo iemand moet ook de consequentie aandurven, dat het concubinaat en het moederschap van de ongehuwde vrouw een ondienst is voor de maatschappij, omdat daardoor de grondslagen zoowel der zedelijkheid als der maatschappij worden aangetast. Zoo iemand moet zich ook niet angstvallig terugtrekken, wanneer het geldt maatregelen te nemen om het zedelijk peil onzer maatschappij te verbeteren en hooger op te voeren.

De Heer Gorsira heeft, om zijn stem tegen het beoogde wetsontwerpte motiveeren, verband willen leggen tusschen de ongeregelde toestanden in onze „maatschappij, die nog in staat van wording is," en de strafbepalingen van dit voorgestelde nieuwe artikel in het *Wetboek van Strafrecht*.

Doch op grond van die redeneering kon men evengoed en veel logischer tot de tegenovergestelde conclusie komen.

Het verband, dat de Heer G. heeft willen leggen, is geen verband.

„De prijzenswaardige stap van den „man, zoo zegt hij, om een eind te „maken aan zijn losse levenswijze, „om een familiehaard te scheppen, „waar allen, die daarin zijn, zich ge„lijk voelen, wil men thans bemoei„lijken door een wetsartikel. Het kind, „dat bij de moeder verwekt is vóór „de samenleving en geen anderen „vader kent dan den man uit de be„staande vereeniging, ontzegt men „het recht om in het nieuwe ver„band te worden opgenomen. De „man zal gestraft worden als hij ook „dat kind tot zich haalt."

Dat het [illegible] van een huwelijk door dit wetsartikel bestaat alleen in de verbeelding van den Heer G., maar niet in werkelijkheid.

Ook zonder die vóórkinderen, die de zijnen *niet* zijn, te wettigen, *kan* en *wil* hij dat huwelijk aangaan. Immers het verlangen om die vóórkinderen te echten, gaat niet van den man uit, meestal heeft hij daartegen zelfs gegronde bezwaren: Die drang gaat bijna altijd van de vrouw uit. Doch hij zal zelden of nooit om dat bezwaar van het huwelijk afzien. Niets belet dien man echter ook „die kinderen tot zich te halen."

Want na het huwelijk en zonder dat die kinderen geëcht worden, blijven zij in den familiekring opgenomen, worden zij gelijk zijn eigen kinderen gevoed, gekleed, onderhouden. Wie het niet weet, zal geen verschil tusschen die kinderen opmerken, tenzij alleen dat van hun gelaatskleur.

Doch juist dit distinctief zal immer en altijd veel luider blijven spreken dan alle leugenachtige wettiging zou willen wijsmaken.

En treft men een dergelijk onderscheid, in een en hetzelfde gezin niet evenzeer aan tusschen kinderen van het 1ste en 2de huwelijk? Ook wat het verschil van den *familienaam* der kinderen betreft?

Veronderstel eens, dat de finantieele positie van den eersten en tweeden man aanmerkelijk verschilt, of in den loop van het 2de huwelijk belangrijk verbetert. Eischt de burgerlijke wet niet bij het aangaan van een 2de huwelijk, dat er een boedelbeschrijving plaatst heeft om zóó de finantieele aanspraken van de kinderen uit het 2de huwelijk nadrukkelijk te kunnen vaststellen?

Zullen die kinderen uit het 2e huwelijk dan niet vèr boven die anderen kinderen wettelijk bevoorrecht worden?

Wij hebben geen enkele reden om zelfs te vermoeden, dat de heer G. als de voorspreker van een *andere* klasse van personen is willen optreden, die bij de opvolgende wettiging (door huwelijk) van die vóórkinderen misschien nog het meeste belang hebben.

Die belanghebbenden, dat zijn de *werkelijke vaders* dier kinderen, die door dat huwelijk en door de naamverandering dier kinderen eindelijk met een zucht van verlichting de laatste herinneringen aan de *péchés de leur jeunesse* bij het groote publiek meenen te zien verdwijnen.

Inderdaad wij hebben hier „te ma„ken met een maatschappij, die zich „nog niet neerlegt bij de voorschrif„ten, die men stelt voor een *wèl ge„ordende samenleving van menschen*". Wij leven hier te midden van „een „maatschappij, die nog in staat van „wording is".

Wetenschappelijk Allerlei.

Een nieuw bouwmateriaal.

Een nieuwe bouwstof, samengesteld volgens de vinding van architect AXEL ERIKSSON, assistent aan de technische Hoogeschool te Stockholm, door den uitvinder gedoopt met den naam *gasbeton*, is wellicht een bouwstof, welke onder de nieuwere producten een bijzondere plaats zal innemen.

Het gasbeton heeft, volgens het Stockholmer tijdschrift *Byggnadsvälden*, een grauwe kleur als cement, de geaardheid komt overeen met die van puimsteen en bestaat uit een mengsel van cement en kalksteen (kalklei) met een geringe toevoeging van aluminiumpoeder. Bij het roeren van deze massa in water, ontwikkelt zich gas, de massa bruischt op, wordt poreus en verstijfd in dezen toestand als tamelijk gelijksoortig product.

Hardheid en dichtheid kunnen binnen zekere grenzen, al naar gelang de mengverhouding welke men toepast, verschillend gemaakt worden.

Bij de proeven is gebleken, dat een verhouding van 40 gewichtsdeelen cement en 60 gewichtsdeelen kalklei, een goed resultaat heeft. De graad van poreusheid bedraagt ongeveer 75 %, waardoor het gewicht niet grooter wordt dan 700 K.G. per M3., hetgeen dus overeenkomt met het gewicht van drijfsteen.

Het materiaal kan met zaag en schaaf bewerkt worden, en is bovendien spijkerbaar.

Boren kan men in gasbeton met een gewonen timmermansboor, zoodat 't maken van klossen en proppen in muren uit dit materiaal opgetrokken, op gemakkelijke wijze kan geschieden. Men kan gasbeton toepassen in platen op de wijze, als dit geschiedt met puimcementplaten, of wel als gewone bouwsteenen van elk gewenscht formaat. Men heeft platen van de nieuwe bouwstof gemaakt door een blok van eenige meters lengte, 50 c.M. breedte en 25 c.M. dikte in platen te zagen.

De platen zijn, indien ze uit een blok gezaagd worden, zuiver vlak en van gelijke dikte. De daartoe opgetrokken wanden kunnen na, waar noodig afgeschaafd te zijn, direct worden behangen zonder dat vooraf een pleisterlaag is aangebracht, als maar de voegen eerst bijgewerkt zijn.

Bij het metselen met gasbetonsteenen is gebleken, dat de steen niet meer water aan den mortel onttrekt dan gewenscht is. Het bepleisteren van gasbetonmuren geschiedt op dezelfde wijze en even gemakkelijk als dit bij muren van baksteen het geval is. De voegen schenen niet merkbaar door het pleisterwerk heen.

In het technisch laboratorium van de technische hoogeschool in Stockholm werd onder leiding van professor H. Kreuger het materiaal aan verschillende proeven onderworpen, zooals drukproef, warmtedoorlatingsvermogen en proeven op bestendigheid tegen vorst en vuur. Bij een gewicht van 700 tot 800 K.G. per kub. M. werd een voldoende drukvastheid na zes weken vastgesteld. Naar aanleiding van deze resultaten heeft het bouwtoezicht te Stockholm toegestaan, het metselen van muren in gasbeton en wel ter dikte van 15 tot 20 c.M., met een gewicht van 700 K.G. per kub. M.

Het onderzoek naar het warmtedoorlatend vermogen van gasbeton heeft geleerd, dat een muur van 15 c.M. dikte niet meer warmte doorlaat dan een baksteenmuur van 45 c.M. dikte. Dit is voor een steenachtig materiaal zeer zeker een gunstig resultaat. Men heeft ook een onderzoek ingesteld naar de bestendigheid tegen vorst en hiertoe vijf met water verzadigde proefblokjes twintigmaal bij 10 gr. C. laten bevriezen en daarna weer laten ontdooien. De proefblokjes werden daarbij door de vorst niet in het minst beschadigd.

Voor onderzoek naar de bestendigheid tegen vuur werd een proefstuk gemaakt van 1 M. lengte, 0.50 M. breedte en 0.15 M. dikte, aan de einden door baksteenen ondersteund en aan de onderzijde in het midden vier uur achtereen sterk verhit, zoodat de naar het vuur gekeerde zijde gloeiend werd. Het proefstuk werd daarna omgekeerd en begoten met den inhoud van 2 emmers water. Er vertoonden zich scheuren, die echter slechts eenige centimeters in het gasbeton waren doorgedrongen. Overigens behield het zijn vastheid, afbladderingen konden niet worden vastgesteld. Ook bij toepassing in de praktijk heeft het materiaal voldaan. De voetmuur van een houten huis, gemaakt van gasbeton en bestreken met teer, heeft nu twee winters aan den invloed van het klimaat weerstand geboden, zonder dat eenige gebreken konden worden ontdekt.

Uit een en ander is wel op te maken, zegt de *N. R. Ct.*, dat men hier te doen heeft met een bouwmateriaal, dat vele goede eigenschappen bezit en door zijn gering gewicht vooral ook voor Holland met zijn slappen bodem van beteekenis kan zijn.

Een gevaar dat nog onbekend was.

Den 20sten September heeft in het gebouw van het *Bureau of Standards*, één der officieele organisaties in de Ver. Staten, die voor handel en industrie zoo buitengewoon mooi werk verrichten, een ontploffing plaats gehad, die vier bekwame ingenieurs het leven heeft gekost en 6 anderen min of meer ernstig heeft gewond. Men was juist bezig de laatste proeven te nemen om de benzine-verliezen door verdamping na te gaan. We willen deze gelegenheid nog eens aangrijpen, zegt *Chemies en Industrie*, om op het gevaar en de groote verliezen, die door verdamping worden veroorzaakt, te wijzen, te meer, daar dit niet slechts geldt voor benzine, maar nog voor vele andere vluchtige oplosmiddelen, die b.v. in de verf-, vernis- en lakfabricage worden gebruikt.

De onderzoekingen van het *B. of Mines* en *B. of Standards* hadden reeds mooi resultaat opgeleverd, waardoor alleen in Amerika al wel voor 20 a 30 millioen gulden kon worden bespaard. De tank, en vooral het dak daarvan, wordt n.l. onvoldoende geïsoleerd, waardoor de zonnestralen en de temperatuurswisselingen der buitenlucht er veel te veel vat op hebben. In de tanks zijn bovenaan buizen aangebracht, z.g. „ademhalers", die moeten dienen om de benzinedampen tijdig weg te leiden. Is de temperatuur eerst hoog geweest, — waardoor natuurlijk veel benzine is ontsnapt — dan zal bij daaropvolgende temperatuursverlaging door de ademhalers lucht in de tank worden gezogen, die zich met benzinedamp verzadigt, waarna het spel van voren af aan kan beginnen. Het B. of Mines schatte onlangs het jaarlijksch verlies op deze wijze bij een benzinetank van 8 millioen liter op bijna een half millioen liter per jaar en bij een ruwe-olietank op één kwart millioen liter. Door verdamping alleen zouden dus in de 275 benzinetanks en de 500 ruwe olietanks van Amerika, 260 millioen liter benzine ter waarde van 30

Doch het is *niet* de strafbepaling (van het voorgestelde wetsartikel), dat het „nog in evolutie zijnd deel onzer bevolking bedreigt" en die „remmend werkt op zijn wordingsproces".

Geheel andere invloeden houden dat beschavingsproces tegen.

Wanneer het ras, „*dát door traditie domineert*," zich beter van zijn roeping, van zijn hoogere beschaving en van het *noblesse oblige* bewust was, zou dit zedelijk overwicht en dit voorbeeld van bovenaf „bij de zwakkeren" evenzeer de zucht tot navolging ten goede prikkelen, als zij nu het verderfelijk voorbeeld onder den dwang van den verleider involgen.

Evenzeer als de Heer G. „op dezen toestand wijzend" willen ook wij hier met alle nadruk verklaren, „dat dit „niet geschiedt uit zucht tot laken, „niet eens tot uitoefening van critiek."

Doch „zachte geneesheeren maken stinkende wonden."

Ook hier betreft het een kanker onzer maatschappij, die niet genezen wordt met door de vingers te zien, of de oogen er voor te sluiten. Waar dit euvel wordt verontschuldigd, goedgepraat of erger nog in bescherming genomen, blijft die kanker ongestoord voortwoekeren en de levenskiemen onzer maatschappij aantasten.

Ieder moet meewerken aan den opbouw en aan het beschavingsproces der maatschappij en hoe hooger men staat op den maatschappelijken ladder, des te grooter zal de invloed ten goede zijn die van zoo iemand uitgaat.

Juist van dezulken kan de medewerking bij dat proces het allerminst gemist worden.

Mgr. Vuylsteke te Rome.

De Maasbode van 14 November bevat de volgende correspondentie uit Rome gedateerd van 10 Nov:

„Hedenmiddag bracht ik een bezoek aan Z. D. H. Mgr. Vuylsteke, die als gemeld, voor een bezoek „*ad limina*" zich thans te Rome bevindt, en zijn intrek heeft genomen in het internationaal college der Paters Dominicanen. Ik werd door den Z. E. Pater Clemens Suermond, den bekenden Thomasvorscher, aan Mgr. voorgesteld.

Mgr. Vuylsteke vertelde mij, dat het eigenlijk zijn plan was geweest om tegen Kerstmis naar Rome te vertrekken, om dan van uit Rome naar Curaçao terug te keeren, maar dat door het slechte weer in Holland in zijn reisplannen eenige wijziging was gekomen.

Met veel geestdrift sprak Z. D. H. mij over zijn audiëntie bij den Vader, die veel belangstelling had getoond in den grooten bloei van de missie. In het bijzonder had de Paus hem gevraagd, hoe het met het godsdienstonderricht in die streken gesteld was. En toen Mgr. den H. Vader had medegedeeld dat het godsdienstonderwijs op alle plaatsen en iederen dag door de missionarissen op school zelf gegeven wordt, gaf de Paus daarover zijn groote vreugde te kennen, zeggende dat dit juist zijn ideaal is. Alle hoop, had de H. Vader gezegd, is gesteld op de jeugd en daarom is het juist noodig, dat het onderwezen worde in de waarheden van den H. godsdienst, want de groote onverschilligheid, die zich bij velen openbaart, vindt toch geheel en al zijn oorzaak in de *onwetendheid*. Vandaar dat geen systeem beter is om de jeugd in den godsdienst te onderrichten, dan dit onderricht te geven op de scholen. En de H. Vader voegde er nog aan toe, dat Mgr. Hem geen grooter plezier kon doen, dan overal waar hij kwam, te vertellen, dat dit de wensch en het vurig verlangen van den Paus is, dat het godsdienstonderricht gegeven worde voornamelijk in de scholen.

Na deze particuliere audiëntie, die in een van de private apartementen van den Paus plaats had, werd den H. Vader de Z.E. Pater Clemens Suermond voorgesteld, die Mgr. Vuylsteke had vergezeld. Met veel belangstelling vroeg nu den H. Vader over den bloei van de Dominicanenorde in Holland en over de onderwijsinstellingen, die in Holland onder de leidingen van de Paters Dominicanen staan.

Zooals bekend is het bezoek „*ad limina*" van die (missie) bisschoppen, die onder de H. Congregatie der Propaganda staan, niet zoo omslachtig als van de andere bisschoppen. De bisschoppen toch, die niet onder de Propaganda staan, moeten niet alleen een bezoek brengen aan de voornaamste basilieken van Rome, maar hebben daarenboven verschillende zaken te regelen met die curiekardinalen, met wie zij in hun hooge functie op eenige wijze in betrekking staan. De Propaganda-bisschoppen daarentegen hebben alleen maar een rapport uit te brengen over den gang van hun bisdom aan de H. Congregatie der Propaganda, terwijl later daarover verslag wordt uitgebracht.

Mgr. Vuylsteke vertelde mij nu, dat Hij dat rapport reeds aan de H. Congregatie had ingediend en dat Hij reeds een bezoek aan Z. Em. Kardinaal van Rossum had gebracht. Dit bezoek dacht hij nog binnen enkele dagen te herhalen. Ook was Mgr. reeds in audiëntie geweest bij den Kardinaal Staatssecretaris, Z. Em. Gasparri, waarover hij ook ten zeerste voldaan was.

Op mijn vraag of Mgr. reeds vele bijzonderheden van Rome had bezichtigd, zeide hij reeds voor de derde maal in Rome te zijn en dus de meeste bijzonderheden van de Eeuwige Stad te hebben bezichtigd. Z. D. H. vertelde, dat er nog slechts twee kerken waren, die hij bij zijn eerste bezoeken *niet had bezocht* en daarom die in den loop van de week eens nauwkeurig in oogenschouw had genomen, nl. de kerk van San Clemente en die van SS. Giovanni en Paolo. Deze kerken trokken toch vooral zijn belangstelling, omdat ze tot de oudste kerken van Rome behooren en er vooral wat de laatste betreft, opgravingen zijn gedaan, die voor de geschiedenis voor het grootste belang zijn.

San Clemente is gebouwd boven het huis van Paus Clemens, een van de eerste opvolgers van Petrus, terwijl het lichaam van dezen Paus met dat van den H. Ignatius, bisschop van Antiochië, nog onder het hoofdaltaar rust. Zeker is het, dat die kerk reeds in de vijfde eeuw bestond.

De kerk van S.S. Giovanni en Paolo is eveneens zeer oud en dateert uit de vierde eeuw, gebouwd als deze werd boven het huis van de martelaren Joannes en Paulus. Mgr. Vuylsteke was nu in gelegenheid geweest de laatste opgravingen in oogenschouw te nemen, waardoor aan het daglicht is gekomen het oorspronkelijk huis van deze heiligen, waardoor op ondubbelzinnige wijze de critiek weerlegd is van hen, die dit in twijfel durfden trekken.

Ik vroeg nu aan Mgr. hoe lang hij nog dacht in Rome te blijven, waarop hij mij antwoordde, dit zelf nog niet te weten, maar dat hij in ieder geval niet voornemens was heel lang in Rome te blijven. In ieder geval zou Z. D. H. nog eerst naar Holland terugkeeren om allerwaarschijnlijkst in het begin van Januari naar het missiegebied te vertrekken.

Naar aanleiding van mijn bezoek aan Mgr. Vuylsteke was ik nog in de gelegenheid het feestalbum te bezichtigen, dat de Dominicanerorde bij gelegenheid van het zesde eeuwfeest van den H. Dominicus heeft uitgegeven en dat in den loop van de volgende week door den HoogEerwaarden Pater Theissling, Generaal der Dominicanen, den H. Vader zal worden aangeboden. Dit in rooden prachtband ingebonden feestalbum bevat de reproducties van de pauselijke bullen, die op den H. Thomas betrekking hebben. Vooreerst de bulle der heiligverklaring, vervolgens die waarbij de H. Thomas door Paus Pius tot kerkleeraar werd uitgeroepen, alsook die waarin Paus Leo XIII Hem aanstelde als patroon van de studeerende jeugd, en ten laatste de encycliek van Paus Pius XI, uitgegeven bij gelegenheid van dit eeuwfeest. Een ander gedeelte van dit album draagt tot titel: *De triomf van St. Thomas in de schilderkunst*, en bevat geleerde artikels van bekende schrijvers.

Behalve dit feestalbum, waarvoor het initiatief van de orde is uitgegaan is een ander feestboek in druk, dat gepubliceerd is geworden op initiatief van het internationaal college der Paters Dominicanen in Rome, het „*Collegio Angelico*." Het is een werk in den trant, zooals men mij verzekerde, van het feestboek dat twee jaar geleden bij gelegenheid van de Dominicusfeesten is uitgegeven. Het bevat in hoofdzaak bijdragen op wijsgeerig en theologisch gebied. Onder de geleer[illegible] daartoe hun medewerking hebben verleend, zijn ook twee Nederlanders, n.l. de ZeerEerw. Zgl. Pater Marcus van den Oudenrijn, professor aan het internationaal college, en professor Welschen O. P., van de universiteit van Amsterdam.

Tenslotte nam ik afscheid van Mgr. Vuylsteke, na nog eenige oogenblikken met hem over de missie gesproken te hebben, die, zooals Z. D. H. zeide, steeds meer en meer in bloei toeneemt.

Consul.

De Heer ELIAS M. CURIEL alhier is benoemd tot vice-consul van Spanje.

Onze gelukwenschen.

Mannen van Beteekenis.

I.

Dr. C. J. K. VAN AALST.

Het laatste nummer van „*The New World*" bevat een artikel van den Amerikaanschen journalist Herbert Roosevelt over Dr. C. J. K. VAN AALST.

Schr. noemt Dr. van Aalst een man van initiatief en een man van de daad.

Voortdurend na den 31en Juli 1914 hebben wij gezien hoe sterk deze persoonlijke karaktertrekken van hem uitkomen. Duitschland en Frankrijk zijn reeds in den oorlog gewikkeld. De handel in geld of goederen, wordt zenuwachtig gestoord, alle handels- en financieele centra van Holland ondervinden de vrees voor een naderende paniek.

Nu is het tijd, zich niet in woorden te verliezen, maar te handelen en vlug te handelen. Op den 29en Juli 1914 noodigt de „*Vereeniging voor den Effectenhandel*" Dr. van Aalst, den waarnemend president van de Ned. Bank en den voorzitter van bovengenoemde vereeniging uit tot een bijeenkomst met het doel tot een onmiddellijke overeenstemming te komen. De tijd is te kort om een resultaat te treffen voor de opening van de Beurs. Dr. v. Aalst stelt voor op staanden voet de Effectenbeurs voor een dag te sluiten. Dezelfde maatregelen worden den volgenden dag genomen. Tengevolge van deze energieke maatregelen waren degenen, die hun geld belegd hadden op prolongatievoorwaarden niet in staat het op staanden voet terug te trekken. Met het doel om de verschillende banken voor een financieele catestrophe te behoeden toonde Dr. van Aalst aan, dat f 25.000.000 geheel onvoldoende waren en dat f 200.000.000 vereischt werden. Zulk een veelomvattende hulp kon slechts door de Ned. Bank verleend worden en daar deze bank klaarblijkelijk niet in staat is zulks te doen, besluit de Kabinetsraad op het vereenigd voorstel van Dr. van Aalst en zijn eminenten vriend Prof. Treub (toenmaals min. v. Financiën) tot de volgende maatregelen:

Een moratorium weigeren; de uitvoer van goud verbieden; uitgifte van nieuwe bankbiljetten toe te staan; de goud-garantie van de Ned. Bank tot een 1/5 terug te brengen en tenslotte een credietfonds vast te leggen van f 200.000.000 om gebruikt te worden tot ondersteuning der banken, die zulks noodig mochten hebben. Van deze f 200 millioen werden er acht geteekend door de Ned. Handelsmaatschappij (tot op den huidigen dag de soliedste en grootste bankvereeniging van Holland) en dit overschot door 21 banken in Rotterdam en Amsterdam. Op den 31en Juli bevatte de Staatscourant twee volledige staten opgemaakt ter wettiging van de bovengenoemde maatregelen, die tenslotte vastgelegd werden bij de wet van 3 Aug. 1914. Dikwijls heb ik de Europeesche moeilijkheden besproken, zoowel gedurende als na den oorlog, met Wall-Street specialisten. Allen verklaarden eenstemming, dat deze actieve tusschenkomst een meesterstuk van financieele voorzorg was.

a 40 millioen guldens verloren gaan

Niet alleen de geldelijke verliezen door het verdampen der benzine ontstaan, zijn enorm, maar ook het gevaar, dat deze damp steeds oplevert, behoeft niet minder te worden geschat. En men behoeft daarbij niet te denken, dat ontploffingen alleen ontstaan door de aanwezigheid van een brandend voorwerp. Wordt benzine b.v. door een zeemleeren lap gefiltreerd, dan ontstaan electrostatische ladingen, die een vonkje kunnen doen overspringen, indien geen aardverbinding (het filter op een metalen ring aan een geleidestatief) is gemaakt. Veel van wat door de Amerikaansche laboratoria voor de benzine is aangetoond, geldt niet minder voor andere vluchtige oplosmiddelen, die in vele chemische bedrijven zoo'n belangrijke rol spelen. Daarom achtten we het goed hier deze gevaren en verliezen nog eens extra te memoreeren.

Boomen als antennes.

Het Engelsch tijdschrift: „*The Electrician*" deelde onlangs mede, dat in de Engelsch oorlogspractijk gebleken is, hoe goed boomen als antennes te gebruiken zijn.

Wanneer men er den geluidversterker daarbij toepast, kan men er de teekens van alle Europeesche draadlooze stations mee opnemen. De ontvangtoestellen werden voor dit doel tusschen een zoo hoog mogelijk in den boom geslagen spijker en een klein onder den boom gespannen draadnet aangebracht. In plaats van het net werden ook wel draden gebruikt, die om het ondereind van den boomstam stralenvormig gespannen en in de aarde gegraven werden. Bij een proef, die buitengewoon goed slaagde, waren in een 10 meter hoogen stam koperen spijkers op verschillende hoogten geslagen.

De bij de proeven gedane metingen van de geluidsterkte toonden aan, dat deze toenam met de hoogte waarop de spijkers geslagen waren boven den aardbodem.

Zeer practisch bleek ook de verbinding van boomantennes met raamantennes. Bij zulk een verbinding was de opname zelfs over grooten afstand uitstekend.

Amerikaansch.

Te Chicago is onlangs een gebouw van zeven verdiepingen over een afstand van 85 voet verplaatst, hetgeen noodzakelijk was voor het verbreeden van de straat. Het verzetten geschiedde met een gemiddelde snelheid van 4 voet per uur, terwijl in het gebouw de lift, telefoon, de installatie voor stroomend water en voor electrisch licht alle in werking bleven, en de bewoners er niet het geringste ongerief van ondervonden.

Een merkwaardige uitvinding.

Dezer dagen gaf, aldus het „Hbld." de Fransche bandenfabrikant Wolbert te Parijs een déjeuner ter herinnering aan een grooten fietswedstrijd.

Toen de maaltijd geëindigd was, had de heer Wolbert voor een verrassing gezorgd. Er werd een rijwiel binnengebracht; een race-rijwiel. De banden — z.g. „boyau" — werden van de velgen afgenomen en nieuwe onopgeblazen „boyaus" werden op de velgen gespannen, gelijk een renner op den weg doet, als z'n banden gesprongen zijn. De renner moet daarna de banden oppompen.

De heer Wolbert besteeg het rijwiel, met onopgepompte banden, en — c'est le cas de le dire — toen geschiedde het wonder: na een paar maal getrapt te hebben, waren de banden van zelf gespannen, en was het wiel normaal bereid.

Het is een uitvinding van een van Wolber's medewerkers genaamd Nivet. Naar hetgeen inmiddels uitgelekt is, schijnt in den band een kleine hoeveelheid calcium-carbid en wat water te zijn verborgen, waaruit dus zou blijken: dat acetyleengas gevormd wordt, dat den band vult en doet opzwellen. Dit zijn natuurlijk vermoedens, want het geheim is voorloopig.... nog een geheim. Maar de menschen, die het feit geconstateerd hebben, vonden dit de eenig mogelijke oplossing van het wonderbaarlijke gebeuren.

Als deze merkwaardige uitvinding in de praktijk een goede resultaten oplevert, belooft dit een omwenteling te worden op het gebied van rijwielbanden; in het bijzonder van belang voor de wegracers, die zoo vaak hun kans op een prijs verloren zien gaan door bandenpech.

Petroleum.

Volgens de gegevens van den bekenden geoloog, prof. Grzybowski, bezit Polen in de Karpathen 37 zonen, die petroleumhoudend zijn, met een oppervlakte van 28.000 morgen lands. Wanneer men plus minus 1 bron per morgen rekent met een productie van 30 bakken, zou men pl. m. 8.500.000 wagons petroleum uit dat terrein kunnen halen. Deze berekening geldt voor streken die al gedeeltelijk in exploitatie zijn, zonder rekening te houden met andere petroleum bevattende streken in de Karpathen, waar men aan de oppervlakte telkens sporen van petroleum vindt. Deze laatste terreinen beslaan pl. m. 53000 morgen, die pl. m. 16.000.000 wagons petroleum zouden kunnen opleveren. Verder produceert het Boryslawbekken (20 vierk. Mijl oppervlakte), waar de meeste petroleum van Polen is te vinden, ongeveer 3.000.000 wagons. Ofschoon het hoogtepunt van de productie al voorbij is, zal men er nog jaren lang petroleum vinden. Wanneer men al deze cijfers beschouwt, zou Polen dus meer dan 27 millioen wagons ruwe petroleum rijk zijn. Op het oogenblik produceert het 60.000 wagons per jaar. Dus zou er nog 460 jaar petroleum voorhanden zijn.

De vrijheid der gedachte.

Protestantsch Nederland is een vereeniging van protestanten en de afdeeling Rotterdam had de vorige maand een vergadering belegd met den heer J. POOT als spreker.

Over Rome en roomsche praktijken zou 't gaan.

En over het Jesuitisme.

Wij veronderstellen dat de heer Poot, toen hij over de Jesuieten moesten spreken, aan 't studeeren is gegaan en dat hij daardoor ontdekt heeft, dat de Jesuieten toch eigenlijk niet van die vreeselijke menschen zijn als waarvoor ze in sommige protestantsche kringen worden gehouden.

Tenminste, de vergadering had het volgende verloop, naar aan de *Residentiebode* wordt geschreven:

Dinsdagavond 6 November is in *Geloof en Vrijheid* een vergadering gehouden voor de Ver. *Protestantsch Nederland*, waar de heer J. Poot uit 's Gravenhage als spreker zou optreden. Ongeveer 250 personen waren daarbij tegenwoordig.

De spreker, die blijkbaar sympathiek gestemd was voor het Roomsch Katholicisme, behandelde Ignatius van Loyola, stichter van de Societeit van Jezus (de Jesuieten-orde).

Het publiek had blijkbaar heel wat anders verwacht en toen de spr. doorging met waardeering over de Jesuieten te spreken, werd hij door de vergadering verhinderd zijn rede uit te spreken. Hij werd tijdens zijn toespraak

uitgescholden voor Jesuiet, Roomsche paap enz. Velen verlieten de zaal, anderen gingen door met heftig te interrumpeeren. Toen de heer Poot tien minuten gesproken had, was hij door het getier genoodzaakt met spreken te eindigen.

Hij wachtte eenige oogenblikken tot het getier bedaard was, waarbij de ongeveer 250 aanwezigen werden verzocht zich behoorlijk te gedragen en den spreker uit te laten spreken. Het baatte echter niets, want na eenigen tijd, toen hij zich weer eenigermate waardeerend over Ignatius uitliet en over de Jesieten-orde, begon het schelden opnieuw.

De heer Poot verklaarde toen van het woord af te zien, daarbij constateerende dat, in een Protestansche vergadering, het vrije woord niet geduld werd, wanneer ook de goede zijde van het Katholicisme werd belicht, en hij daarom zijn lezingen niet zou vervolgen. Hij betreurde het, dat in de Ver. *Protestantsch Nederland* geen sympathiek woord ten opzichte van Rome werd geduld, maar nog meer dat de hoofden der protestanten door een anti-papistische hetze zoozeer waren verhit, dat alle waardeering van Rome is veroordeeld.

Krotwoningen.

Een onzer lezers vraagt ons, — naar aanleiding van het tragisch ongeluk met doodelijken afloop de vorige week in een der achterbuurten van de Punda, — of wij niet eens willen wijzen op de slechte woningtoestanden in die steegjes.

Met genoegen willen wij aan dat verzoek voldoen. Toch begrijpen wij de bedoeling van den schrijver niet erg goed. Hij zal toch wel niet zoo naïef zijn te meenen, dat bij eventueele verbetering van die woningen dergelijke ongelukken te voorkomen zijn. Het meest radicale en het verstandigst zou natuurlijk zijn, wanneer fatsoenlijke menschen, die daar in de steegjes niets te maken hebben, niet hun eer en goeden naam te grabbel gooiden, maar daar eenvoudig wegbleven.

Doch afgezien van dit verband, schijnt de briefschrijver de oplossing van die kwestie zich wel wat al te gemakkelijk voor te stellen. En toch gelooven wij, dat de bouw van een tunnel onder de haven door, nog veel gemakkelijker is dan de verbetering van de woningtoestanden in die steegjes. ~~Natuurlijk niet van den techni-~~schen kant bezien. Van dat standpunt is de oplossing vrij gemakkelijk.

Zonder hulp en eendrachtig samenwerken van het Gouvernement met de diverse huiseigenaren is die verbetering onmogelijk tot stand te brengen.

Wat baat het, wanneer daar een paar nieuwe huizen ter vervanging van eenige bouwvallige krotten worden neergezet, wanneer er links en rechts nog tientallen veel slechtere staan blijven? Maar welke huiseigenaar gaat daar in die buurt een nieuw huis bouwen?

Dergelijke huiseigenaren (of liever huisjesmelkers) zijn speculanten, die bij de geringst mogelijke uitgaven de grootst mogelijke opbrengst van hun huisjes beoogen. Zelfs in geval dat hij daar een nieuw huis zou bouwen, doet hij dit alleen met de zekerheid een veel hooger procent rente van zijn geld (van de bouwkosten) te trekken. Doch die zekerheid bestaat niet, is veeleer totaal uitgesloten.

Daarom beschouwen wij verbetering van de woningtoestanden in die buurten, wanneer zij van die huisjesmelkers zou moeten komen, als een utopie.

Een radicale oplossing achten wij alléén mogelijk door *onteigening* (door het Gouvernement) van het geheele huizencomplex, — besloten van West tot Oost tusschen de Keukenstraat en de Columbusstraat en van Zuid tot Noord, van de achterzijde der winkelhuizen van de Breedestraat tot aan het Waaigat.

Wij zeggen: *alléen door onteigening.*

Want het is niet te veronderstellen dat die huisjesmelkers zich goedschiks alleen met een som, gelijk aan de reëele afbraakwaarde van die ellendige krotten zullen tevreden stellen. Die woningen, die dezen eigenaars nagenoeg niets aan onderhoud kosten, vertegenwoordigen een relatief vrij hooge huurwaarde. Zij worden door de eigenaars als een melkkoetje beschouwd dat vrij aanzienlijk baten afwerpt. Het belang van volksgezondheid en moraliteit maakt op die menschen te weinig indruk om daarvoor zich eenig finantieel offer te getroosten. Denkt U misschien van wèl?

Hoeveel tonnen gouds zou met die onteigening gemoeid zijn? Die schatting zal niet meevallen.

Meent U in gemoede, dat het Moederland nu of later voor het voteeren dier uitgaven zal te vinden zijn? Dan mogen eerst wel eenige vette jaren aanbreken, dat de schatkist overloopt. De vooruitzichten daaromtrent zijn niet gunstig.

Wij begrijpen reeds, wat de briefschrijver ons zal tegenwerpen. Wanneer de genoemde huizencomplexen onteigend en afgebroken werden, zouden op die terreinen mooie, breede straten geprojecteerd en de openvallende stukken gronds zeker tegen een vrij hoogen prijs kunnen verkocht worden. Dit beamen we volkomen, want die terreinen zouden de meest ideale plaats aanbieden voor het bouwen van winkelhuizen.

Toch zal wel niemand er voor willen instaan, dat het Gouvernement de risico van die geldbelegging zal willen aanvaarden.

Maar zelfs dit aangenomen. Is daarmee het probleem opgelost!

Nog niet ten halve.

Gouverner c'est prevoir.

Een verstandig Bestuur zal allereerst de vraag moeten overwegen en tot oplossing brengen: Waar moeten die huurders, zoodra hun krotten onbewoonbaar verklaard en onteigend worden, een goed heenkomen zoeken?

Daar is *nu* reeds hier in de stad een groot gebrek aan woningen. En bij de tegenwoordige hooge werkloonen en dure bouwmaterialen schrikt een ieder er voor terug een huis te bouwen.

Naar schatting zullen er in dat genoemde huizencomplex zeker een 1000 tot 1500 menschen wonen. Reken elk gezin op gemiddeld 5 personen, wat zeker zeer hoog is in aanmerking genomen de velen in die buurt, die liever alléén wonen. Er zou dan voor ongeveer 200 à 300 gezinnen een woning moeten gebouwd worden.

Zelfs de *plaats waar* dit zou moeten gebeuren, is zeer bezwaarlijk aan te wijzen. Bouwterrein in of nabij de stad voor zulk een groot aantal volkswoningen is er weinig of niet te vinden.

Welke particulier, die zijn geld voordeelig wil beleggen, — en daar is het bij allen toch om te doen — zal er voor te vinden zijn de benoodigde terreinen aan te koopen en een of meer dergelijke woningen te gaan bouwen? Geen enkele. Zal het Gouvernement misschien de zorg voor dien woningbouw op zich nemen? Geen denken aan.

~~Misschien zou er wel een combi-~~natie kunnen tot stand getracht worden met steun van het Gouvt. om dit werk uit te voeren, zooals zulks in Holland pleegt te geschieden.

Misschien??? Het beste ook daarop maar niet te rekenen.

En alleen uit philanthropische motieven zal wel niemand zoo 'n werk aandurven.

Men ziet dus dat de kansen al heel slecht slaan.

Wellicht zal men ons van pessimisme beschuldigen.

Goed. Wij willen gaarne vernemen, welke fouten er in ons betoog zitten.

Ook wij verlangen niets liever, dan dat die krotwoningen in de Punda worden opgeruimd, hoe eer hoe liever zelfs.

Maar dan moet er ook iets beters voor in de plaats komen en dan moeten ook de middelen kunnen worden aangewezen, waardoor de uitvoering er van mogelijk is.

En dien weg hebben wij nog niet kunnen vinden.

Misschien zijn anderen gelukkiger.

Berichten uit de Kolonie.

Degenen, die met 1 Januari a. s. zich op den „AMIGOE DI CURAÇAO" abonneeren en vooruit betalen, ontvangen allen de tot dien datum verschijnende nummers der Courant GRATIS.

Abonnementen worden aangenomen bij de Administratie St. Thomas-College, Otrabanda.

Phosphaatuitvoer.

In den laatsten tijd was de verscheping van phosphaat van *Santa Barbara* van uit de haven Newport weer erg druk. Er vertrokken vandaar:

1e. de Hollandsche boot *Poserdon* met een lading van 1,524,000 KG phosphaat met bestemming voor Amsterdam.

2e. de Duitsche boot *Christiaan Horn* met 2,997,200 KG naar Bremen.

3e. de Duitsche boot *Ingrind Horn* met 1,041,400 KG naar Limham.

4e. de Duitsche boot *Herbert Horn* met 2,895,600 KG. naar Landskrona.

5e. De Duitsche boot *Waldtraut Horn* met 1,828,800 KG naar Fredericia

Autobus.

Met einde van deze maand zal de autobus-dienst van Pietermaai en Otrabanda den dienst staken.

Een lichter, luchter en gerieflijker wagen, een open *Omnibus*, heeft nu reeds den dienst op Otrabanda overgenomen.

Kamer van Koophandel.

Een advertentie in het *B. C.* meldt dat de Heer J. H. JONKHEER, die bij de laatste verkiezing tot lid van de *Kamer van Koophandel en Nijverheid* herkozen is, bericht heeft ingezonden, dat hij de op hem gevallen keuze niet kan aannemen.

Dientengevolge bestaat er een vacature. Om hierin te voorzien zal er a.s. Donderdag 20 December een nieuwe verkiezing plaats vinden. Wij zijn benieuwd of het nu drukker zal loopen.

Een triomf voor de Nederlandsche industrie.

De maileditie van de *N. R. C.* van 15 Nov. bevat het volgende bericht:

Naar wij vernemen, heeft de *N. V. Pletterij v/h L. I. Enthoven & Co.* te Delft. in opdracht van de *Bataafsche Petroleum Mij.* te 's-Gravenhage, aangenomen het stellen van een tankpark, bevattende 41 stuks, op het schiereiland Asiënto in het Schottegat van het eiland Curaçao, nabij Willemstad.

Als bijzonderheid kunnen wij nog vermelden, dat de pletterij deze opdracht heeft verkregen, niettegenstaande de concurrentie van verscheiden Amerikaansche combinaties.

Het geheele werk wordt uitgevoerd door uit Nederland mede te nemen Hollandsche werklieden, waardoor dus directe werkloosheid in ons land bestreden wordt. Het behoeft geen betoog, dat bovendien door het geven van belangrijke opdrachten door de Pletterij voor de benoodigde machines, gereedschappen, etc. ook groote werkverschaffing plaats vindt.

Ook zij nog vermeld de medewerking van de bankiers der Pletterij, de heeren Lippmann, Rosenthal & Cie,, welke door hun wakker streven om de Nederlandsche industrie te steunen, de Pletterij in staat gesteld hebben, deze order aan te nemen.

De totaal inhoud der 41 tanks bedraagt ruim 200,000 kub. M. of 1,286,000 barrels.

Als bijzonderheid kan nog worden vermeld, dat hieronder niet minder dan 12 tanks voorkomen met een diameter van 33 M. bij een hoogte van 16 M., zoodat de inhoud van elk dezer tanks bijna 14,000 kub. M., of 86,000 barrels wordt.

Verdronken.

Twee visschers, werkend aan de Santa Barbara-phosphaat mijnen te Newport, een Arubiaan en een Curaçaoënaar van *Janboz*, waren samen ~~gaan visschen. Een groote visch aan~~ de lijn gevangen trok de canoa met zooveel kracht voort, dat deze kantelde, waarbij de Arubiaan zich door zwemmen wist te redden, maar de andere verdronk.

Ontvangen

—Van de Heeren J. & D. JESURUN, agenten van *the Manufacturers Life Insurance Cy.* te Toronto Canada de bekende wandkalender van die My.

—van de firma MENSING & Co. twee kalenders als reclame voor de *Condensed Milk* van BASCK JUN & Co. te Copenhagen en een scheurkalender.

Werving voor Venezuela.

Deze week vonden we in *El Boletin Comercial* een oproep tot werving van arbeiders voor de suikerfabriek *Central Venezuela* te Bobures tot het verrichten van veldarbeid, kappen van suikerriet enz.

Dringt de nood zoodanig dat onze werklui hun brood in den vreemde moeten gaan zoeken?

Wij kunnen het niet gelooven.

Hier op het eiland is voor wie werken wil, loonend werk in overvloed te vinden. Bovendien is het voor onze buitenmenschen nu planttijd en vereischt hun stukje grond met de geplante mais alle krachten. Waarom dit in den steek laten? Wij vreezen, dat het verlokkend aanbod van eenige guldens voorschot bij velen het hoofd weer op hol zal brengen.

Nieuwe Hollandsche Postzegels.

De weldadigheidspostzegels van Jan Toorop, die tegen 1 December zullen uitkomen, worden naar het „Vad." meldt, in twee series uitgegeven n.l., van 2 en van 10 cent. Ze worden natuurlijk voor 'n hooger bedrag verkocht. De Staat geeft de hoogere opbrengst aan wie er naar zijn meening voor in aanmerking komt.

Toorop beeldde in zijn postzegels van 2 cent het materieele geven uit. Drie figuren, waarvan een geknield in het wit tegen de anderen uitkomt, zijn daarop afgebeeld. Een der personen houdt een kom in de hand. Op het postzegel van 10 cent — het geven van geld — heeft men twee figuren, waarvan één een aalmoes geeft.

Toorop heeft de langwerpige zegels op zijn eigen wijze gevuld.

Regen.

Zondag en Maandag hebben we hier in de stad weer een paar kleine buien regen gehad. Woensdagavond na 10 uur opnieuw. Doch Donderdag is het voor de stad een prachtige regendag geweest. Tegen 3 uur begon een zachte weldadige regen te vallen, die aanhield tot 5 uur. Doch toen begon het eerst goed door te zetten. Het was een stevige regen, die door eenige korte rustperioden onderbroken bijna een uur aanhield.

Later in den avond en 's nachts viel bij tusschenpoozen nog een buitje. Dat is de beste regendag geweest, die wij tot nu toe dit jaar gehad hebben.

Gisteren Vrijdag morgen kregen weer een harde bui van een kwartier.

Op Barber viel Donderdag juist op het middaguur in een kwartier tijds 23 m.M.

De Vleeschprijzen.

De bevolking is in haar nopjes. In deze dure tijden zijn de vleeschprijzen aanzienlijk verlaagd. Dat is, vergissen we ons niet, de eerste prijsverlaging van belang van dagelijksche levensbehoeften, die na den oorlog te constateeren valt.

Die prijsverlaging zal natuurlijk wel niet van harte gegaan zijn, maar meer noodgedwongen van wege de concurrentie.

Dat kwam zóó.

Sinds de laatste weken was er aangekondigd, dat een Venezolaansche onderneming: de *Curaçao Cattle Cy* hier den verkoop van rundvleesch zoowel in het groot als in het klein zou ter hand nemen. De verkoop zou op drie verschillende plaatsen in de stad plaats vinden tegen prijzen die aanmerkelijk lager waren dan de gewone tot nu geldende prijzen.

Doch de Curaçaosche slagers kwamen tot overeenstemming en verlaagden den prijs in concurrentie met den vreemdeling. Sinds Zaterdag zijn die prijzen van kracht geworden en de bevolking bevindt zich er best bij.

Officieele berichten.

Aan den seinwachter op het Waterfort L. J. Zimmerman is tot verder herstel van gezondheid veertien dagen verlofsverlenging verleend.

Aan den heer H. Schotborgh is op zijn verzoek eervol onslag verleend als eerste luitenant van de rustende schutterij, onder dankbetuiging voor de als zoodanig bewezen diensten.

Aan den agent van politie 2e klasse M. A. Blanchevier is tot herstel van gezondheid veertien dagen verlof verleend.

Aan Mej. S. A. M. Neuman, onderwijzeres 3de klasse aan de Hendrikschool, is tot herstel van gezondheid, veertien dagen verlof verleend.

Ontvangen.

Van het DEPARTEMENT VAN LANDBOUW, NIJVERHEID en HANDEL in Suriname het *Verslag over het jaar 1922.*

— Van den Heer HORACIO LEYBA, consul van Venezuela alhier, een brochure, getiteld: *Mensaje de la „Confederacion de Obreros y Artesanos del Distrito Federal Caracas."*

De Ministerie-crisis in Holland.

Deze schijnt nog niet tot oplossing gekomen te zijn. Volgens de berichten in de couranten, met de laatste mail aangekomen, zijn door H. M. de Koningin alle leiders van de politieke partijen één voor een ter bespreking naar het Loo opgeroepen. Ook de beide Voorzitters der Kamers werden in gehoor ontvangen. Een draadloos bericht via Bandoeng ontvangen meldde van den 9n Dec. dat Mgr. Nolens, de leider der Katholieke Staatspartij door H. M. opnieuw in gehoor was ontvangen. Alles zoovele teekenen dat de definitieve oplossing nog niet gevonden was. Steeds meer en meer wordt het echter duidelijk, dat een Ministerie uit de coalitie partijen nog het meest waarschijnlijk is.

Hij begreep de waarde der dingen.

Toen Koning George eens als kind een mooi stuk speelgoed had gezien, doch een leegen spaarpot had, schreef hij aan grootmama Victoria:

„Lieve Grootmoeder, Ik heb gisteren in een winkel een prachtig mechanisch paard gezien, dat ik heel graag zou willen koopen, maar ik heb geen geld. Zoudt gij zoo goed willen zijn en me een beetje geld willen geven, ja hé, lieve grootma?

Uw liefhebbende kleinzoon."

Doch het antwoord was niet zooals hij het verwachte:

„Lieve jongen, Het doet me veel verdriet, dat je je geld niet bewaren kunt. Je vader zegt mij, dat je al je geld dat hij je geeft, nutteloos besteedt.

Dat is niet goed: je moet de waarde van de dingen leeren begrijpen."

Twee dagen later ontving de strenge grootmoeder tot haar verbazing dit schrijven:

„Lieve Grootmoeder. Met groot plezier heb ik uw schrijven ontvangen en bedank u hartelijk. Ik heb het dadelijk aan een boekhandelaar verkocht, die mij er vijf pond voor gaf. Zooals U ziet, begrijp ik thans de waarde der dingen goed. Nogmaals hartelijk dank."

Uw liefh. kleinzoon.

Dienstneming bij de troepen in West Indië.

In *de Surinamer* van 29 November vonden we de volgende bekendmaking:

Voor 10 jongelingen bestaat gelegenheid om een verband aan te gaan als soldaat bij opgemelde troepen in Curaçao.

Gegadigden moeten zijn ongehuwd, niet jonger dan 18 en niet ouder dan 30 jaar.

Bij voorkeur komen in aanmerking zij die bij één der boschbedrijven zijn werkzaam geweest.

Eerw. Soeur Ma. Cantalicia ✠.

Gisteren namiddag half 5 overleed in het St. Elisabeth's Gasthuis alhier de Eerw. Sœur MA. CANTALICIA. Deze Zuster (in de wereld Mej. Anna Cornelia Haast) werd geboren te Roosendaal 8 Aug. 1852, nam het religieuze kleed aan in de Congregatie der E. E. Sœurs van Roosendaal op den 8 December 1873, zoodat zij de vorige week juist 50 jaar het religieuze kleed droeg. Den 19 Maart 1876 legde zij haar H. Geloften nam en kwam 2 September 1876 op Curaçao, Sedert meer dan 44 jaren was zij dus hier in de scholen bij het R. K. Onderwijs werkzaam. In de laatste jaren in het meisjesweeshuis van Habaai. Ondanks de vreeselijke kwaal, die haar krachten ondermijnde, bleef zij zoo lang mogelijk op haar post haar gewone werkzaamheden verrichtend tot nu 4½ maand geleden de kwaal inmiddels zoozeer verergerde, dat zorgvuldige deskundige verpleging en opname in het Gasthuis noodzakelijk werd. Zelden of nooit hebben wij een zieke gekend, die ondanks de voortdurende hevigste pijnen zooveel geduld en moed aan den dag legde.

Nooit of nimmer kwam een klacht of woord van ongeduld over hare lippen. Een ieder stichtte zij door haar onderworpenheid en overgave aan Gods H. Wil. Rijk aan verdiensten moet het leven van deze eenvoudige kloosterzuster, door zooveel lijden gelouterd, zeker geweest zijn, toen de Goede God haar gisteren avond uit haar langdurig lijden verloste en naar wij vertrouwen reeds met de gloriekroon der Heiligen kroonde.

R. I. P.

Er komt een eind aan.

Een Bondslid heeft in de *Kampioen* gevraagd of het waar was, dat de voorraad benzine binnen enkele jaren geheel uitgeput zou zijn.

Daar dit onderwerp velen belang inboezemt, heeft het blad prof. dr. G. A. F. MOLENGRAAFF te Delft verzocht, daarover zijn oordeel te willen mededeelen, waartoe deze zich terstond bereid heeft verklaard.

„Inderdaad, schrijft de hoogleeraar, is, wat het bedoelde Bondslid heeft vernomen, in zooverre juist, dat de voorraden vloeibare brandstoffen (*liquid fuel*) als petroleum, benzine enz. op aarde beperkt zijn. De voorwaarden waaronder petroleum enz. op aarde kan gevormd en bewaard worden, zijn in hoofdzaak bekend en men (de geologen) weet dus vrij wel, waar op aarde kans bestaat nog petroleum te vinden en waar niet.

Op het oogenblik zijn ook de belangrijkste olieterreinen op aarde reeds uitgeput of gaan zijn hun uitputting min of meer snel tegemoet. Daartegenover staat, dat door zeer intensieve exploratie nog telkens nieuwe olieterreinen worden gevonden en, aangeboord.

Daardoor is het mogelijk, thans nog geheel te voldoen aan de geweldige vraag naar petroleum, benzine enz., benoodigd voor de moderne verkeersmiddelen.

Hoelang dit nog mogelijk zal zijn zou ik niet durven voorspellen. De heer REIGERSBERG VERSLUYS, vroeger hoofdvertegenwoordiger van de *Kon. Mij tot Ontginning van Petroleumbronnen*, heeft eens zijn meening hieromtrent gepubliceerd en toen medegedeeld, dat te verwachten is, dat in een tijdperk van pl. m. 25 jaren de voornaamste olievoorraden op aarde zullen zijn verbruikt.

Velen achten die schatting te pessimistisch. Ook mij schijnt 25 jaren voor zulk een schatting te weinig.

Toch ben ik het met het Bondslid eens, dat, bij handhaving der tegenwoordige productie, in niet al te langen tijd (hoe lang, weet ik niet, maar ik denk daarbij aan tijden, liggend tusschen 25 en 100 jaar) het grootste deel der op aarde aanwezige voorraden van *liquid fuel* zal zijn uitgeput.

Politieke film.

XXXVI.

Oostenrijk.

Met de vervalsching der kiezerslijsten nog niet tevreden, gaven de socialistische machthebbers het stemrecht aan duizenden misdadigers, veroordeelde oplichters en dieven, woekeraars en kwartjesvinders, die wegens een gerechtelijk vonnis hun politieke rechten hadden verloren. Het werd zelfs onmogelijk gemaakt binnen den z.g. reclame-termijn navorschingen te doen, daar het college ambtenaren, door het socialistisch gemeentebestuur beheerscht, elke actieve medewerking weigerde; de burgermeester, ook van de kleur, bleef doof voor alle particuliere klachten en het dagelijksch bestuur werkeloos.

Het ergste in deze historie was nog, dat de Oostenrijksche kieswet aan het autonome Weensche bestuur de volledige macht laat bij de vaststelling der kiezerslijsten, zoodat de Bondsregeering niets anders kon doen dan een formeel protest richten tegen dezen socialistischen aanslag op de rechtvaardigheid der kiezersactie.

Daarenboven beschikten de soci's nog over een welgevulde strijdkas. Sinds ruim een half jaar moesten alle leden der socialistische vakvereenigingen en partijorganisaties zich een procentsgewijzen aftrek van loon getroosten tot stijving van het verkiezingsfonds, zoodat de heeren over een reusachtige som beschikten in dienst der propaganda. Dat bij deze de waarheid nog wel eens aardig in het gedrang kwam, behoeft geen bewijs voor degenen, aan wie de strijdmethode der massa-opzweepers bekend is.

De groote dag voor Oostenrijk is anders verloopen dan de voorteekenen deden gelooven; de christelijk-sociale partij bleef meester in het land. De groep, wier leider Dr. Seipel, de Bondskanselier is, wist zich niet alleen te handhaven, doch kwam versterkt uit het worstelperk. Ondanks alle bovengenoemde trucks, knoeierijen en onrechtmatige kiezerknevelling heeft het volk op ondubbelzinnige wijze te kennen gegeven, dat de herstelarbeid van den prelaat en diens helpers wordt goedgekeurd en dient te worden voortgezet. Zelfs in de roode kwartieren van het Weensche proletariaat kwam de sympathie-betuiging voor Dr. Seipel tot uiting en wisten de socialistische leiders hun troepen niet in bedwang te houden, die het opgedrongen parool gladweg verloochenden.

Zoowel de christelijk-socialen (de oude partij van Dr. Karel Lueger), als de partijen van het roode vaan zagen hun stemmenaantal met honderduizenden stijgen en behaalden zetelwinst. Voortaan zullen er in den Nationalen Raad 83 inplaats van 77 christelijk-socialen zetelen; de soci's komen met 68 terug, terwijl zij 61 plaatsen bezet hielden. De overige partijen, bondgenooten van de Seipel-groep, n.l. de Groot-Duitschers en de Duitsch-nationale Boerenpartij, hebben zetels verloren, doch kunnen nog 15 mandaten vervullen. Hieruit blijkt, dat de christelijken alleen zonder hulp van buiten over de helft der zetels in den Grooten Raad beschikt, wat zeker den uitslag meer vreugdevol doet zijn. Bovendien zijn de weinige burgerlijke democraten, het laatste overschot van het eens zoo machtige Weensche liberalisme, totaal verdwenen. Ook hier eischt dus de historie zijn onverbiddelijke consequenties; de wankelende middenstof moet uiteenstuiven naar links of naar rechts, kleur bekennen en zich scharen onder de banier van het geloof of het heidensch vaandel, kiezen tusschen een positief Christendom of het plat-materialistisch principe der negatie.

Wanneer wij nu nog even de oorzaken onderzoeken van de nederlaag der bondgenooten (Groot-Duitschers en Duitsch-nationalen), dan blijft als resultaat de conclusie dat slechts bijkomstige redenen hier hun invloed deden gelden en dat aan het christelijk karakter niet is getornd. De Groot-Duitschers, wier program de aaneensluiting van alle Germanen dacht te verwezenlijken, zijn door de gebeurtenissen in „das grosze Reich" dermate afgeschrikt, dat zij voorloopig van dit idee hun sympathie zullen onthouden. Gebrek aan organisatie was bovendien oorzaak, dat men de ontevredenheid in de hoogere geledèren, veelal intellectueelen en mannen der industrie, niet wist te beheerschen, die door de noodzakelijke bezuinigings—en ontslagmaatregelen het zwaarst worden getroffen. In het Duitsch-nationale kamp ontbrak de eensgezindheid, de noodwendige „concordia" waardoor zelfs het grootste moet tenondergaan.

Zoo gaat Oostenrijk onder een versterkt bestuur met grootere zekerheid een gelukkige toekomst tegemoet, en wordt het herstelwerk door Genève ingezet en door krachtige figuren ondernomen, gedragen door de dankbare goedkeuring van de meerderheid des volks.

Beieren.

De staatsgreep in Beieren, door den politieker Hitler op touw gezet, is totaal mislukt, en heeft tevens een einde gemaakt aan een periode van dreigenden omwentelingszin en onrustwekkende onzekerheid.

Den 8en November zou minister von Kahr, de man in Beieren, die den tegenstand ten opzichte van het Rijk leidde, een groote redevoering houden in Bürgerbräu.

Toen de vergadering voltallig was en von Kahr aan het woord kwam, trad eensklaps Hitler, de leider der nationaal-socialisten naar voren, gevolgd door stormtroepen van zijn aanhangers, gewapend met revolvers. Hij verklaarde aan de menigte, dat de regeering von Knilling (minister-president) ten val was gebracht en de nationale dictatuur uitgeroepen. Ook de nieuwe regeering was reeds gevormd; aan von Kahr werd ter plaatse gevraagd, of hij de rol van dictator op zich wilde nemen, wat deze aannam. Poener (de bekende politie-prefect te München uit den tijd der moordschandalen jegens regeeringsgezinde personen) werd minister-president. Een groote Duitsch-nationaal leger was gevormd, waarvan de leiding aan Ludendorff zou worden toevertrouwd; generaal von Lossow (de opstandeling tegen Berlijn) werd rijksweerminister, terwijl Hitler de leiding der Duitsche politiek voor zich zelf reserveerde. Onder ontzaglijk gejubel der aanwezigen, waarvan het meerendeel uit officieren bestond, werd de nieuwe regeering ingesteld.

Dit was dan de dag, waarnaar „men" reeds 5 jaar lang met zooveel „Sehnsucht" had verlangd.

Van Knilling en andere aanwezige regeeringspersonen werden daar in hechtenis genomen en het gebouw door soldaten bewaakt. Doch nauwelijks was von Kahr buiten het bereik van de geweren der Hitler-getrouwen of hij legde openlijk getuigenis af van zijn weerzin over het gebeurde; slechts de zucht naar levensbehoud had hem de toestemming afgedwongen. Onmiddellijk organiseerde hij een groote macht en deed de gebouwen, waar de nieuwe regeering was gezeteld, belegeren. Den volgenden dag bestormden rijksweergroepen de laatste schuilplaats der opstandelingen. Ludendorff, Poener en Hitler werden gevangen genomen en de staatsgreep van één dag zuiverde Beieren van een aantal gevaarlijke elementen en klaarde de politieke atmospheer ter dege op. De samenzweerders wachten hun lot nu af, maar de wrijving tusschen Berlijn en München is voor een goed deel ontspannen.

St. Thomas-College

Van 7 December af kunnen gedurende de maand December leerlingen voor het schooljaar 1924 worden aangegeven.

Men wordt verzocht het vaccinatiebewijs mede te brengen.

Het hoofd der School
fr. M. Hermenegild.

Bekendmaking.

De verkoop van Juweelen en van Gouden en Zilveren voorwerpen, ter Spaar- en Beleenbank van Curaçao beleend van den **2 Januari 1922** af tot en met **30 Juni 1922**, onder **No. 7915 C** tot en met **No. 6805 D.** zal plaats hebben op Donderdag den 20 December a.s. en volgende Donderdagen.

Belanghebbenden worden verzocht den verkoop te voorkomen door de aanzuivering der verschuldigde interesten.

Curaçao den 15 December 1923.
De Voorzitter
15 H. J. COHEN HENRIQUEZ